

**“FƏLSƏFƏ” fənnindən**  
**doktoranturaya qəbul imtahanının (60sual)**  
**sualları (təkmilləşmiş variant-2025 ci il)**

1. Fəlsəfənin predmeti, funksiyaları və cəmiyyətin həyatında rolu
2. Fəlsəfə və dünyagörüşü. Dünyagörüşü anlayışının strukturu və tarixi formaları
3. Fəlsəfənin mənbələri: mifologiya və din
4. Qədim Hindistanda fəlsəfi məktəblər
5. Qədim Çin fəlsəfəsi
6. Antik yunan fəlsəfəsinin sokrataqədərki mərhələsi
7. Sofistlər və Sokratın fəlsəfi görüşləri
8. Platon və Aristotelin fəlsəfi dünyagörüşü
9. Antik fəlsəfənin Roma mərhələsi
10. Azərbaycanca zərdüştilik fəlsəfəsi, “Avesta”
11. Azərbaycanın fəlsəfi fikir tarixində manilik, məzdəkilik və xürrəmilik
12. Orta əsrlərdə müsəlman Şərqində fəlsəfə (cəbərlik, qədərlik, kəlamçılıq)
13. Sufilik fəlsəfəsi
14. Ə. Bəhmənyarın fəlsəfi görüşləri
15. Ürməvi, Sührəvərdi, Şəbüstərinin fəlsəfi görüşləri
16. N. Tusinin elmi-fəlsəfi və əxlaqi-etik görüşləri
17. Hürufilik fəlsəfəsi
18. Orta əsrlər Azərbaycan poetik fəlsəfəsi
19. Avropanın orta əsrlər fəlsəfəsinin əsas cərəyanları (patristika, skolastika, nominalizm, realizm)
20. Renessans (İntibah) fəlsəfəsi
21. Yeni dövr fəlsəfəsi-empirizm, rəasionalizm, maarifçilik
22. Klassik alman fəlsəfəsi və onun əsas nümayəndələrinin (İ. Kant, G. Hegel, L. Feyerbax) fəlsəfi dünyagörüşü
23. Marksizm-Leninizm təlimi və fəlsəfəsi
24. XIX-XX əsrlərin Qərb fəlsəfəsinin əsas cərəyanları (neopozitivizm, pragmatizm, ekzistensializm)

---

25. Azərbaycan maarifçilik fəlsəfəsi
26. Müasir Qərb fəlsəfəsi (hermenevtika, bihevizm, postmodernizm, feminizm)
27. Fəlsəfədə varlıq problemi. Varlığın formaları
28. Materiyanın fəlsəfi anlayışı. Müasir elm materiyanın struktur səviyyələri haqqında
29. Hərəkət və onun formaları. Məkan və zaman
30. Dialektika anlayışı. Dialektika varlığın universal əlaqələri və inkişafı haqqında təlimdir

- 31.Dialektikanın kateqoriyaları
- 32.Fəlsəfədə həqiqət problemi
- 33.Qanun anlayışı. İnkarı inkar qanunu (dialektik sintez qanunu)
- 34.Kəmiyyət və keyfiyyət dəyişikliklərinin qarşılıqlı surətdə bir-birinə keçməsi qanunu
- 35.Əksliklərin vəhdəti və mübarizəsi qanunu (dialektik ziddiyyətlər qanunu)
- 36.Təbiət fəlsəfi düşüncənin predmeti kimi. “Təbii” (birinci) və “süni” (ikinci) təbiət
- 37.Təbiət və cəmiyyətin qarşılıqlı münasibəti. Biosfera, noosfera, texnosfera, biotexnosfera
- 38.Qlobal problemlər və onların həlli yolları
- 39.Cəmiyyət idrakın obyektidir. İnsanların ictimai tarixi birlik formaları (qəbilə, tayfa, xalq, millət)
- 40.Məhsuldar qüvvələr və istehsal münasibətlərinin dialektikası. Bazis və üstqürum
- 41.Cəmiyyətin sosial strukturu - siniflərin yaranması və mahiyyəti
- 42.Cəmiyyətin siyasi təşkili - dövlətin yaranması və funksiyaları
- 43.Dövlətin tarixi tipləri, idarə formaları və siyasi rejim
- 44.Elmin və texnikanın fəlsəfi problemləri. Süni intellekt fəlsəfəsi
- 45.Bəşəriyyətin inkişaf tarixi : ictimai - iqtisadi formasiyalar
- 46.Şüur, onun mənşəyi və mahiyyəti. İnikas və onun formaları
- 47.Mənlik şüuru, şüur və şüuruzluq
- 48.Cəmiyyətin mənəvi həyatı. İctimai şüur və onun strukturu və formaları
49. Fəlsəfədə idrak problemi. Hissi idrak və onun formaları
- 50.Məntiqi idrak və onun formaları
- 51.Elmi idrakın formaları
- 52.Elmi İdrakın metodları
- 53.Fəlsəfədə insan problemi(insan haqqında nəzəriyələr)
- 54.İnsan həyatını mənası, ölüm və ölümsüzlük
- 55.Fərd, fərdiyyət və şəxsiyyət anlayışları. Şəxsiyyətin sosial mahiyyəti və cəmiyyətdə rolu
- 56.Tarixi keçmişə və milli-mənəvi dəyərlərimizə, ənənələrimizə hörmət və ehtiram tərbiyəsi müasir dövrün əsas vəzifəsi kimi
- 57.Mədəniyyət və sivilizasiya
- 58.Milli ideologiyamız olan “Azərbaycançılıq” və onun məzmunu
- 59.Din fəlsəfəsi – dini şüur. İslam dini və müasir gənclik
- 60.44 günlük Vətən müharibəsi və Böyük qayıdış fəlsəfəsi